

PODSTAWA PROGRAMOWA - GEOGRAFIA 2024

	TREŚCI DODANE / ZMODYFIKOWANE	TREŚCI USUNIĘTE
WYMAGANIA OGÓLNE		
	Bez zmian	
WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE		
I. Mapa Polski:	Bez zmian	
II. Krajobrazy Polski:		<p>5) opisuje zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców wybranych krain geograficznych Polski;</p> <p>6) przyjmuje postawę szacunku wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego Polski</p>
III. Łądy i oceany na Ziemi:	Bez zmian	
IV. Krajobrazy świata:	Bez zmian	
V. Ruchy Ziemi:	<p>1) porównuje wyniki pomiaru wysokości Słońca w różnych porach dnia i roku;</p> <p>5) porównuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku; (zmodyfikowanie początku wymagania)</p>	<p>1) dokonyje pomiaru wysokości Słońca w trakcie zajęć w terenie oraz porównuje wyniki uzyskane w różnych porach dnia i roku;</p> <p>3) wyjaśnia związek między ruchem obrotowym a widomą wędrówką i górowaniem Słońca, istnieniem dnia i nocy, dobowym rytmem życia człowieka i przyrody, występowaniem stref czasowych;</p>
VI. Współrzędne geograficzne:	Bez zmian	
VII. Geografia Europy:	<p>2) wskazuje na mapie państwa Europy oraz przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych kontynentu; (zmodyfikowanie początku wymagania)</p> <p>7) przedstawia społeczno-ekonomiczne i kulturowe konsekwencje migracji ludności na obszarze Europy; (zmodyfikowanie początku wymagania)</p> <p>9) wykazuje związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii oraz wyszukuje i prezentuje informacje o skutkach ich wykorzystywania dla środowiska geograficznego;</p> <p>(dodanie treści na koniec wymagania)</p>	<p>7) wyjaśnia przyczyny i konsekwencje zróżnicowania demograficznego ludności Europy;</p> <p>10) porównuje cechy rolnictwa Danii i Węgier;</p> <p>14) przyjmuje postawę szacunku i zrozumienia innych kultur przy zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego kraju.</p>

VIII. Sąsiedzi Polski	<p>2) przedstawia wybrane walory środowiska przyrodniczego i kulturowego Litwy i Białorusi;</p> <p>7) uzasadnia potrzebę kształtowania dobrych relacji Polski z jej sąsiadami. (zmodyfikowanie początku wymagania)</p>	<p>2) projektuje trasę wycieczki po Litwie i Białorusi uwzględniającej wybrane walory środowiska przyrodniczego i kulturowego;</p> <p>3) przedstawia przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji;</p> <p>5) wykazuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego i charakteryzuje gospodarkę Rosji;</p>
IX. Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy:	<p>4) wskazuje na mapie województwa i ich stolice;</p> <p>8) wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody i zmian klimatu Polski oraz wyjaśnia wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę;</p> <p>G) przedstawia główne cechy przyrodnicze Morza Bałtyckiego oraz przyczyny degradacji jego wód;</p> <p>11) wyróżnia najważniejsze cechy gleb charakterystycznych dla obszaru Polski, wskazuje ich rozmieszczenie na mapie oraz ocenia przydatność rolniczą;</p>	<p>4) podaje nazwy województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie;</p> <p>8) wyjaśnia wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę;</p> <p>G) charakteryzuje środowisko przyrodnicze Morza Bałtyckiego oraz przyczyny degradacji jego wód;</p> <p>10) opisuje walory przyrodnicze Wisły i Odry, charakteryzuje systemy rzeczne obu tych rzek oraz porównuje je z wybranymi systemami rzecznyymi w Europie;</p> <p>12) rozróżnia rodzaje lasów w Polsce (na podstawie filmu, ilustracji lub w terenie) oraz wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości Polski;</p> <p>13) wymienia formy ochrony przyrody w Polsce, wskazuje na mapie parki narodowe oraz podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze własnego regionu;</p> <p>16) przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Polski.</p>
X. Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy:	<p>3) analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski;</p> <p>5) przedstawia przyczyny i skutki migracji zagranicznych w Polsce; (zmodyfikowanie początku wymagania)</p> <p>6) przedstawia na podstawie materiałów źródłowych zróżnicowanie narodowościowe, etniczne i wyznaniowe ludności Polski;</p>	<p>2) analizuje zmiany liczby ludności Polski i Europy po 1945 r. na podstawie danych statystycznych;</p> <p>3) charakteryzuje struktury płci i wieku ludności Polski na podstawie piramidy płci i wieku;</p> <p>6) porównuje i wyjaśnia zróżnicowanie narodowościowe, etniczne i wyznaniowe ludności Polski i wybranych państw europejskich;</p> <p>8) porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich oraz określa jego przyczyny i skutki w Polsce;</p>

		<p>13) podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce oraz ocenia znaczenie transportu i łączności dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego naszego kraju;</p> <p>14) ocenia możliwości rozwoju gospodarki morskiej w Polsce;</p> <p>15) charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski oraz wybrane obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości położone w Polsce, dokonując refleksji nad ich wartością;</p> <p>17) jest świadomy tego, że może mieć w przyszłości wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturowy Polski.</p>
XI. Relacje między elementami środowiska geograficznego na przykładzie wybranych obszarów Polski.	1) przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej oraz określa wpływ zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na występowanie i skutki powodzi na przykładzie Dolnego Śląska i Małopolski;	6) identyfikuje związki między przebiegiem autostrad i dróg ekspresowych a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych, centrów logistycznych i handlowych w obszarze metropolitalnym Wrocławia oraz między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta;
XII. Własny region:	2) podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych;	<p>2) charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych;</p> <p>3) rozpoznaje skały występujące we własnym regionie;</p> <p>4) prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności i gospodarki regionu na podstawie wyszukanych danych statystycznych i map tematycznych;</p> <p>6) projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie wyszukanych źródeł informacji oraz w miarę możliwości przeprowadza ją w terenie;</p> <p>8) dyskutuje na temat form współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi.</p>
XIII. „Mała ojczyzna”:		<p>2) rozpoznaje w terenie główne obiekty charakterystyczne i decydujące o atrakcyjności „małej ojczyzny”;</p> <p>5) identyfikuje się z „małą ojczyzną” i czuje się współodpowiedzialny za kształtowanie ładu przestrzennego i jej rozwój</p>
XIV. Wybrane problemy i regiony geograficzne Azji:	5) przedstawia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników	2) identyfikuje związki między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i

	społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii;	tsunami oraz na ich podstawie formułuje twierdzenia o zaobserwowanych prawidłowościach w ich rozmieszczeniu; 11) wykazuje postawy ciekawości i poszanowania innych kultur i religii.
XV. Wybrane problemy i regiony geograficzne Afryki:	1) wykazuje związek rozmieszczenia opadów w Afryce z cyrkulacją powietrza w strefie międzyzwrotnikowej; 4) określa związki między walorami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie wybranego kraju Afryki;	4) opisuje i wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej, wykazując jej związek z rozmieszczeniem opadów; 5) przedstawia cechy i ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej; 8) przełamuje stereotypy w postrzeganiu Afryki.
XVI. Wybrane problemy i regiony geograficzne Ameryki Północnej i Południowej:	1) przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Południowej na podstawie map;	2) wykazuje zależności między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie; 5) ocenia sytuację rdzennej ludności oraz wyjaśnia przyczyny zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej lub Południowej; G) wyjaśnia przyczyny i ocenia zjawisko marnowania się ogromnych ilości pożywienia na przykładzie Stanów Zjednoczonych.
XVII. Wybrane problemy i regiony geograficzne Australii i Oceanii:	2) przedstawia rozmieszczenie ludności i główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych.	
XVIII. Geografia obszarów okołobiegunowych:	2) wyszukuje i prezentuje informacje o skutkach zmian klimatycznych, w tym zmianach zlodzenia, dla środowiska geograficznego obszarów okołobiegunowych.	2) przedstawia cele badań aktualnie prowadzonych w Arktyce i Antarktyce oraz prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych; 3) opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej.